

Yrkesetiske regler

14. mars

2009

Det må ikke kopieres fra dette dokument i strid med åndsverkloven eller i strid med avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk.

14. mars

2009

Norsk akupunkturforening (NAFO), Kongensgate 12, 0153 Oslo

Om disse reglene

Yrkesetiske regler er utgitt av Norsk akupunkturforening til veiledning for medlemmer og for beskyttelse av pasienter.

Som medlem i NAFO, forplikter man seg til å følge dette reglementet. Etisk råd har myndighet til å dømme ethvert brudd på dette reglementet. Eventuelle klager mot et medlem vil bli gransket av etisk råd i samsvar med prosedyrene som fremgår av yrkesetiske regler §§ 11, 12 og 13.

Dersom et medlem har behov for rådgivning i forbindelse med en profesjonell eller etisk sak, der verken yrkesetiske regler eller vedtekter er entydige, anbefales det å ta kontakt med etisk råd.

Merknad

Disse reglene er skrevet og utgitt på norsk. Foreningen er oppmerksom på at noen av foreningens medlemmer ikke bruker norsk som hovedspråk. For å sikre at bestemmelsene i dette reglementet forstås og overholdes av alle dens medlemmer, har foreningen innarbeidet følgende prinsipp:

Det er ansvaret til hvert enkelt medlem av Norsk akupunkturforening å lese og gjøre seg kjent med den norske utgaven av dette reglementet, med bruk av oversettertjenester for egen regning der dette skulle være nødvendig. Vedkommende skal også være i stand til å forklare hovedkravene i reglementet på en tilfredsstillende måte ved behov.

§1	Reglens formål	3
§2	Forpliktelser i forhold til pasienter	4
	Omsorgsplikt	
	Journalføring	
	Oppbevaring, innsyn, tilintetgjøring og overføring av journal	
	Bruk av nåler	
	Delegering av profesjonelle plikter	
	Fravær fra praksis	
	Videreutdanning	
§3	Etiske grenser i forhold til pasienten	5
	Upassende forhold	
§4	Juridiske forpliktelser	6
	Pasientsamtykke	
	Samtykke fra mindreårige	
	Taushetsplikt	
	Offentliggjøring uten samtykke	
§5	Kommersielle forpliktelser	7
	Standarder for markedsføring	
	Plassering og distribusjon av annonser	
	Finansielle og kommersielle aktiviteter	
§6	Forpliktelser i en flerdisiplinær praksis	8
	Medlemskap i andre profesjonelle organisasjoner	
	Utøvelse av andre behandlingsformer	
	Bruk av tilleggsteknikker	
	Bruk av tittel	
	Behandling av dyr	
§7	Forhold til kollegaer	9
	Forhold til andre utøvere	
	Forhold til leger	
	Kritikk av andre utøvere	
	Håndtering av problemer knyttet til andre utøveres opptreden	
§8	Forpliktelser som lærer	10
	Kurs og offentlige forelesninger	
	Assistenten og observatører	
§9	Forskning	10
§10	Etisk råd	10
	Rådets funksjon	
	Rådets sammensetning	
	Pasientskadeutvalget	
	Habilitet	
§11	Behandling av klage- og konfliktsaker	11
	Saksbehandling	
	Reaksjonsformer	
§12	Suspensjon og eksklusjon	11
§13	Anke av vedtak fattet av Etisk råd	12

§1 Reglens formål

NAFOs yrkesetiske regler har som formål å sikre at medlemmenes virksomhet som akupunktører utføres etter etiske prinsipper. Grunnleggende hensyn er vern om pasientenes helse og rettigheter, samt kollegiale forhold. Etisk råd skal ta stilling til generelle og spesielle yrkesetiske spørsmål som blir forelagt rådet, kontrollere at de yrkesetiske regler blir overholdt av foreningens medlemmer og treffe avgjørelser i konkrete saker det har myndighet til å treffe avgjørelse i, behandle klager fra pasienter om medlemmers yrkesfaglige adferd i henhold til disse yrkesetiske reglene.

§2 Forpliktelser i forhold til pasienter

Omsorgsplikt

1. Et medlem har plikt til å opprettholde en høy standard for omsorg, kompetanse og adferd
2. Pasienter skal kunne ha tillit til at forholdet til medlemmet er profesjonelt og det er medlemmets plikt å sørge for at den tilliten ikke misbrukes på noen måte.
3. Enhver pasient som konsulterer et medlem har rett til å forvente at medlemmet vil:
 - lytte oppmerksomt til dem og respektere taushetsplikten
 - forklare sine funn for dem og sørge for at de forstår hva som blir fortalt
 - gi dem tydelig informasjon om hensikten med en foreslått behandling og behandlingens natur
 - respektere deres selvstendighet og oppmuntre deres frihet til å velge
 - henvise til andre kompetente behandlere når dette er nødvendig.
4. Når et medlem yter omsorg må det:
 - grundig vurdere pasientens helsetilstand og foreta relevante undersøkelser
 - erkjenne grensene for sin profesjonelle kompetanse, og arbeide innenfor disse
 - gi annet behandlende helsepersonell tilgang til relevant informasjon om pasienten, der dette er nødvendig og pasienten har gitt sitt samtykke til det
 - rådslå med andre, og henvise videre for undersøkelse og behandling der dette er nødvendig
 - føre nøyaktige og forståelige journaler
 - gjennomgå pasientens behandling og fremgang med avtalte mellomrom, og vurdere om videre akupunkturbehandling er hensiktsmessig
 - umiddelbart oppmuntre pasienter til å søke andre former for medisinsk behandling dersom medlemmet mener at akupunktur ikke lenger er hensiktsmessig behandling for pasientens problemer
 - reagere umiddelbart dersom medlemmet blir oppmerksom på at en feil er gjort
 - reagere umiddelbart dersom en pasient ytrer misnøye over et hvilket som helst aspekt ved medlemmets profesjonelle praksis, samt registrere misnøyen og informere om klagemuligheter.

Honorar

5. Når en pasient konsulterer et medlem betyr dette at de to partene inngår en behandlingsavtale. Pasienten vil vanligvis betale et honorar. Selv om pasienten i gitte tilfelle (f.eks. i en nødssituasjon) ikke betaler et honorar, har medlemmet fremdeles plikt til å gi samme faglige standard på behandlingen.
6. Medlemmets prislister må være godt synlig for pasientene. Dette oppslaget og enhver annonse som omtaler honorarer, må oppgi pris for både første og påfølgende konsultasjoner, og det må tydelig fremgå hva som dekkes av hvert honorar.

Journalføring

7. Så langt det passer må medlemmer følge de til enhver tid gjeldende regler om journalføring som gjelder for helsepersonell, jf Lov om helsepersonell §§ 39-47 og tilhørende forskrift om pasientjournal.

Det skal opprettes journal for hver pasient. Journalene skal være nøyaktige, forståelige, lettleste, fortløpende og daterte. Dette skal registreres:

- pasientens personlige detaljer (navn, adresse, telefonnummer og fødselsdato)
 - de gjeldende problemer og symptomer som rapporteres av pasienten
 - relevant medisinsk historikk, herunder siste legebesøk vedrørende gjeldende helseproblem, samt fastlegens navn
 - kliniske funn og TKM-diagnose
 - enhver behandling som gis, og detaljer om fremgang i saken, inkludert gjennomgang av den planlagte behandlingen
 - all relevant informasjon og veiledning som gis, spesielt når pasienten blir henvist til annet helsepersonell
 - alle beslutninger som er tatt i samarbeid med pasienten
 - registrering av pasientens samtykke til å føre journal og samtykke til behandling, eller samtykke fra andre hvis pasienten selv ikke har samtykkekompetanse.
8. Under ingen omstendighet må informasjon som et medlem har fått kjennskap til fra pasienter eller fra deres journaler, benyttes til personlig eller profesjonell profitt.
 9. Dersom journalen skrives på et annet språk enn norsk, vil det være medlemmets ansvar å skaffe til veie en fullstendig oversettelse dersom foreningen ber om dette i forbindelse med en klage, eller dersom journalene påkreves for offentlige formål, eller det blir framlagt en forespørsel fra en pasient i tråd med betingelsene i personopplysningsloven.

Oppbevaring, innsyn, tilintetgjøring og overføring av journal

10. Oppbevaring av pasientjournalen er behandlerens ansvar. Pasientjournaler skal oppbevares sikkert og konfidensielt, slik at de ikke kommer til skade eller blir ødelagt, eller slik at uvedkommende kan få adgang til dem, jf. Lov og forskrift om personopplysninger.
11. Oppbevares pasientopplysninger, må det i følge personopplysningslovens §31 registreres hos Datatilsynet (meldeplikt). Ny melding må sendes til Datatilsynet hvert tredje år.
12. Den behandlingsansvarlige plikter å etablere internkontroll i samsvar med personopplysningslovens §14 og personopplysningsforskriftens § 3-1.
13. En pasient eller en representant for pasienten, har i følge pasientrettighetsloven rett til innsyn i sin journal og har etter særskilt forespørsel også rett til kopi.

14. Unødvendige personopplysninger skal ikke oppbevares. Pasientjournaler skal kun oppbevares så lenge at det av hensyn til helsehjelpens karakter ikke lenger antas å bli bruk for dem. Hvis ikke journalopplysningene deretter skal bevares i henhold til arkivloven eller annen lovgivning, skal de slettes, jf. personopplysningslovens §28. Når oppbevaringstiden vurderes bør akupunktøren vurdere hensynet til å kunne etterprøve behandlingen som er gitt, også utfra akupunktørens behov for dokumentasjon.
15. Tilintetgjøringen av journalopplysninger må gjennomføres slik at pasientopplysninger ikke kan komme uvedkommende i hende.
16. Pasientjournaler er, som nevnt i pkt. 10, behandlerens ansvar. Dette innebærer at ved kjøp og salg av praksis eller bytte av arbeidssted, kan kopier av journaler kun overføres til en annen behandler hvis pasienten samtykker til det. Den journalansvarlige har rett til å oppbevare et eksemplar av journalen til tidligere pasienter så lenge det anses nødvendig utfra dokumentasjonshensyn.

Bruk av nåler

17. NAFOs medlemmer forplikter seg til kun å benytte forhåndssteriliserte CE-merkede engangsnåler i sin akupunkturbehandling.

Delegering av profesjonelle plikter

18. Dersom profesjonelle plikter skal delegeres til en annen behandler, skal det sørges for at praksisen fortsatt drives forsvarlig. Medlemmet må forsikre seg om at denne behandleren har tilstrekkelige kvalifikasjoner og er medlem av en behandlerorganisasjon. Det må i tillegg sikres at enhver tjeneste som ytes av den andre behandleren blir gitt med pasientens samtykke.

Fravær fra praksis

19. Dersom et medlem blir fraværende fra sin praksis for en kortere eller lengre periode, er det medlemmets plikt å sørge for at pasientene informeres om hvor de kan søke tilsvarende behandling i medlemmets fravær, eller sørge for en vikar med adekvat opplæring og kvalifikasjoner. Dersom medlemmet trekker seg fra praksisen, må pasientene informeres om dette. Det må sørges for at de gjøres oppmerksomme på andre behandlere i området, samt hvor deres originale journaler befinner seg.

Videreutdanning

20. Medlemmer må gjenoppfriske sine kunnskaper og teknikker, for eksempel ved å delta på relevante seminarer og etterutdanningskurs, eller ved å følge anerkjent opplæring for videre profesjonell utvikling. Dersom det kommer inn klage knyttet til medlemmets faglige kompetanse, kan manglende faglig oppdatering og utvikling tas i betraktning når klagesaken behandles.

§ 3 Ethiske grenser i forhold til pasienter

Upassende forhold

1. Et NAFO-medlem må ikke innlede et seksuelt forhold til en pasient. Medlemmet må også være klar over faren ved å la noen form for emosjonelt forhold utvikle seg med en pasient. Dersom medlemmet blir klar over at vedkommende er i ferd med å bli emosjonelt eller seksuelt involvert i en pasient, må det profesjonelle forholdet avbrytes og pasienten må henvises til en annen akupunktør.
2. Dersom en pasient viser tegn på å bli involvert med medlemmet på en upassende måte, skal medlemmet avise vedkommende og om nødvendig avslutte det profesjonelle forholdet.

3. Medlemmer må til enhver tid sørge for at opptreden overfor pasienter er profesjonell, og at det ikke finnes rom for misforståelser eller feiltolkning. Ikke-fysisk adferd, gester, unødvendig fysisk kontakt, muntlige antydninger eller insinuasjoner kan oppfattes som uforskammet eller trakasserende.
4. Dersom det er nødvendig at pasienter kler av seg for behandlingen, må vedkommende gis et behandlingsrom beskyttet fra innsyn. Det må samtidig sørges for at pasienten har rene tepper å dekke seg til med.
5. Når en slektning eller venn behandles, skal det også i slike tilfelle opprettholdes klare grenser mellom sosiale og profesjonelle forhold.
6. Tidligere, nåværende eller forventede relasjoner skal ikke komme i veien for utøvelsen av medlemmets profesjonelle plikter. Enhver adferd som kan oppfattes slik må unngås.

§ 4 Juridiske forpliktelser

Pasientsamtykke

1. Prosedyrene og behandlingen må grundig forklares, og det må aksepteres at pasienten har rett til å velge hvorvidt vedkommende vil akseptere råd eller behandling. Det kan oppfattes som legemsfornærmelse å undersøke, eller til og med forberede en undersøkelse av en person uten deres samtykke, og å fortsette å behandle en person dersom vedkommende trekker tilbake sitt samtykke under behandlingen.
2. Samtykket må gis av en juridisk ansvarlig person. Samtykket må gis frivillig og det må være informert. Selv om samtykket en gang har blitt tatt som en selvfølge gjennom pasientens handlinger ved at denne møter opp og legger seg på behandlingsbenken, er eksplisitt samtykke nødvendig. Det må søkes eksplisitt samtykke, skriftlig om nødvendig, og det må sørges for at pasienten forstår hva som skal gjøres. Dette er spesielt viktig der behandling kan omfatte sensitive deler av kroppen.
3. All relevant informasjon skal nedfelles i journalen. Alle påfølgende forklaringer og oppnådd samtykke må også registreres dersom behandlingsperioden strekker seg forbi det som opprinnelig ble forespeilet, dersom behandlingen fortsetter forbi en avtalt dato for revisjon, eller dersom behandlingen i seg selv involverer betydelige endringer i behandlingsopplegget.
4. Innhenting av samtykke kan ikke delegeres til en resepsjonist eller ukvalifisert assistent. Informert samtykke krever at akupunktøren (eller en kvalifisert kollega) må forklare prosedyren, være tilgjengelig for å svare på spørsmål, og være i stand til å forsikre seg om at pasienten forstår hva som har blitt fortalt vedkommende.

Samtykke fra mindreårige

5. Dersom pasienten er under 16 år, må en forelder eller foresatt gi samtykke. Ved mangel på slikt samtykke skal ikke behandling tilbys.
6. Dersom et barn under 16 år avviser behandling, kan dette ha juridisk myndighet og tilsidesette samtykket, selv om dette er gitt på korrekt vis av en juridisk autorisert voksen. Dersom medlemmet er i tvil, må foreningen kontaktes eller medlemmet må søke juridisk veiledning før noen form for behandling blir utført.

Taushetsplikt

7. All informasjon, medisinsk eller annen, som angår pasienter er fullstendig konfidensiell, og slik

informasjon kan bare frigis med eksplisitt samtykke fra pasienten. Dette gjelder likeledes for oppfatninger medlemmer måtte ha om pasienten. Denne plikten gjelder selv etter en pasients bortgang.

8. Det er av sentral betydning for medlemmets virke at pasienten kan gi akupunktøren opplysninger som akupunktøren er forpliktet til ikke å meddele videre. Medlemmet skal på denne bakgrunn hindre at andre får adgang til eller kjennskap til opplysninger om folks legems- eller sykdomsforhold, eller andre personlige forhold som de får vite om i egenskap av sitt virke.
9. Så langt det passer, er medlemmet underlagt de til enhver tid gjeldende regler om taushetsplikt i Lov om helsepersonell, §§ 22 til 25. Medlemmet må sette seg inn i, og til enhver tid være godt orientert om, alle aktuelle bestemmelser om taushetsplikt som kommer til anvendelse for utøvelsen av vedkommendes virke. Et medlem som har ansatte, samarbeidspartnere og/eller studenter, må sørge for at disse får og har tilgang til den nødvendige kunnskap om de aktuelle bestemmelser om taushetsplikt, samt pålegge dem å overholde taushetsplikten.
10. At en pasient lar seg behandle ved medlemmets praksis, må betraktes som konfidensielt. Det må heller ikke tas for gitt at detaljene vedrørende en pasient kan diskuteres med deres partner eller slektninger, med mindre pasientens eksplisitte tillatelse foreligger.

Offentliggjøring uten samtykke

11. Offentliggjøring uten samtykke kan være nødvendig i offentlighetens interesse, dersom plikten overfor samfunnet tilsidesetter plikten overfor pasienten. Dette kan være aktuelt når pasienten setter seg selv eller andre i alvorlig fare, for eksempel ved muligheten for en voldelig eller kriminell handling, eller lar være å rapportere en meldepliktig sykdom. Under alle omstendigheter anbefales det å rådføre seg med foreningen, eller søke juridisk veiledning før en avgjørelse om å frigjøre informasjon uten pasientens tillatelse tas.
12. En domstol kan beordre at behandler skal frigi informasjon om en pasient. Under slike omstendigheter skal bare informasjon som er relevant for saksgangen bli frigitt. Søk i slike tilfelle råd fra foreningen om best egnet fremgangsmåte.

§ 5 Kommersielle forpliktelser. Standarder for markedsføring

1. All markedsføring må være nøktern og saklig og må være i overensstemmelse med lover og forskrifter. Særlig må medlemmer sette seg godt inn i og følge forskrift for markedsføring av alternativ behandling og retningslinjene knyttet til denne. Markedsføringen kan omfatte informasjon om eventuelle kvalifikasjoner medlemmet måtte ha som ikke er knyttet til akupunktur, samt spesielle interesser, men må ikke inneholde påstander om overlegenhet eller nedsettende omtale av kollegaer eller andre profesjonelle utøvere.
2. Markedsføring må ikke være misvisende eller løgnaktig. Den må ikke være sensasjonell og inneholde urealistiske, selvrosende eller ekstravagante påstander. Verken innholdet eller distribusjonsmåten må være av en slik art at det setter potensielle pasienter under press. Markedsføring må ikke skape uberettigede forventninger til behandlingsformen eller dens potensiale mht. å lindre en aktuell tilstand. Påstander om helbredelse av tilstander er strengt forbudt.

Plassering og distribuering av annonser

3. Annonser skal publiseres på steder som egner seg for profesjonelle annonser og skal også distribueres på profesjonell måte. Ved annonsering sammen med utøvere av andre behandlings-

former, må det innen rimelighet sikres at de andre terapeutene også er medlem av seriøse, profesjonelle organisasjoner.

Finansielle og kommersielle aktiviteter

4. Det må settes et klart skille mellom akupunkturpraksis og enhver kommersiell aktivitet medlemmet måtte være involvert i. Det må ikke være mistanke om at eventuelle forretningsaker kan ha innflytelse på holdningen til pasienter og deres behandling.
5. Markedsføring av et produkt til pasienter uten annen hensikt enn profitt, er i høyeste grad uetisk. NAFO anbefaler medlemmene å avstå fra å selge produkter til sine pasienter. Dersom et medlem likevel selger eller anbefaler et produkt eller en tjeneste til en pasient, må medlemmet forsikre seg om at dette vil gavne pasienten. Akupunktøren må ha de nødvendige kvalifikasjoner til å kunne tilby slike produkter eller råd. Det må gå klart frem at en eventuell finansiell interesse medlemmet måtte ha, ikke har innflytelse på den omsorg eller behandling som ytes.
6. Før et slikt produkt eller en slik tjeneste anbefales eller selges, må pasienten informeres om at medlemmet har en slik hensikt. Det må sørges for at vedkommende vet å skille mellom et produkt som foreskrives og et produkt som markedsføres.
7. Medlemmer må ikke oppmuntre pasienter til å gi, låne bort eller testamentere penger eller gaver som direkte eller indirekte vil gavne medlemmet. Det må heller ikke legges press på pasienter eller deres familie for at de skal gi til andre personer eller organisasjoner.

§ 6 Forpliktelser i en flerdisiplinær praksis

Medlemskap i andre profesjonelle organisasjoner

1. Dersom et medlem tilhører andre profesjonelle organisasjoner med yrkesetiske standarder som skiller seg fra foreningens, må medlemmet likevel holde seg innenfor foreningens jurisdiksjon hva yrkesetiske saker angår.

Utøvelse av andre behandlingsformer

2. Dersom et medlem utøver andre behandlingsformer, må medlemmet ha fulgt et dertil egnet kurs med strukturert opplæring. Dersom et medlem benytter andre terapeutiske behandlingsformer uten egnet opplæring, vil dette være et brudd på yrkesetiske regler, og vil ikke være dekket av ansvarsforsikringen vedkommende har gjennom NAFO.

Bruk av tilleggsteknikker

3. Brukes teknikker, tilskudd eller utstyr som ikke befinner seg innenfor det normale omfanget for akupunkturpraksis, må pasienten informeres om at dette er tilfelle. I tillegg rådes medlemmet sterkt til å ha adekvat opplæring i, og gyldig forsikring for, bruken av teknikken, tilskuddet eller utstyret, og til å registrere pasientens samtykke til den foreslåtte behandlingen

Bruk av tittel

4. Ingen må uriktig benytte titler eller markedsføre virksomhet på en slik måte at det kan gis inntrykk av at vedkommende har autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning etter Lov om helsepersonell.
5. Høflighetstitler, doktorgrader i andre fagområder og akupunkturkvalifikasjoner oppnådd som etterutdanning godtas ikke som grunnlag for bruken av "doktor"-tittelen eller andre titler, når man tiltales som eller presenterer seg som akupunktør.

Behandling av dyr

6. I følge Lov om veterinær og annet dyrehelsepersonell kan kun utdannede veterinærer eller en veterinærs medhjelper gi akupunktur til dyr. I sistnevnte tilfelle skal veterinær ta ansvar for diagnostisering og behandling av dyret. Hvis et medlem fungerer som en veterinærs medhjelper, må det sørges for at en skriftlig avtale om dette foreligger.

§ 7 Forholdet til kollegaer

Forhold til andre utøvere

I dette avsnittet viser "utøver" til alt profesjonelt helsepersonell, inkludert akupunktører som ikke er medlemmer av Norsk akupunkturforening.

1. Et medlem må ikke forsøke å overtale andres pasienter til å starte behandling i sin praksis.
2. Dersom en pasient fra en annen utøver behandles av et medlem på grunn av ferie, sykdom eller en hvilken som helst annen grunn, må pasienten oppmuntres til å vende tilbake til sin opprinnelige behandler så snart behandleren på nytt blir tilgjengelig.
3. Pasientens ønsker kommer først. Dersom en pasient bestemmer seg for å skifte behandler, er det passende og i pasientens interesse at medlemmet og den andre utøveren kommuniserer med hverandre om overføringen, og at relevant informasjon om pasienten sendes videre, med pasientens samtykke.

Forhold til leger

4. Det er god praksis å holde kontakt med allmennpraktiserende leger og annet helsepersonell om felles pasienter. Henvisninger fra en allmennpraktiserende lege bør besvares med en behandlingsrapport. Det anses som god praksis å informere og kommunisere med en pasients fastlege med pasientens samtykke, når pasienten kommer uten henvisning fra lege.

Kritikk av andre utøvere

5. Kritikk av andre utøvers kompetanse eller profesjonalitet fra pasienter eller kollegaer kan forekomme. Dersom dette skulle skje, er det viktig at medlemmet opptre med diskresjon og profesjonalitet, og medlemmet må være svært forsiktig med å uttrykke noen form for mening. Dette gjelder også dersom medlemmet har et kritisk syn på andre, enten innen eget fagområde eller et annet helsefaglig område.
6. Det forventes at medlemmer handler med integritet, diskresjon og respekt for andres synspunkter. Medlemmer har rett til å fremme sine synspunkter om god klinisk praksis i tidsskrifter, på seminarer osv. Andre disipliner eller utøvere innenfor helsevesenet må ikke kritiseres, verken direkte eller gjennom antydninger.

Håndtering av problemer knyttet til andre utøvers opptreden

7. Dersom et medlem har bevis for, eller har sikker informasjon om, at en annen beholders opptreden, helse eller profesjonelle kompetanse utgjør en trussel mot pasienter, er det medlemmets ansvar å reagere for å beskytte pasienten. Om nødvendig, må bekymringer rapporteres til etisk råd.
8. Det må innhentes samtykke fra pasienten før informasjon som er mottatt i fortrolighet, gjengis. Bare i svært spesielle tilfeller, når medlemmet anser sin plikt overfor samfunnet som dominerende, ville mangel på slikt samtykke kunne rettferdiggjøres.

§8 Forpliktelser som lærer/foreleser

Kurs og offentlige forelesninger

1. Foreningens medlemmer skal i allminnelighet ikke gi opplæring i akupunkturbehandling til personer uten at de oppfyller foreningens medlemskapskrav, eller er under utdanning til å oppfylle disse. Å holde kurs/forelesninger for medisinske og paramedisinske grupper og offentligheten, slik at de kan oppnå bedre forståelse for en profesjonell akupunktørs arbeid, er fullstendig akseptert. Slike forelesninger må være til informasjon, og må ikke presenters som, eller oppmun- tres til å bli oppfattet som, opplæring i akupunktur.

Assistenter og observatører

2. Medlemmer kan ha akupunkturstudenter, potensielle akupunkturstudenter eller andre personer til stede som observatører når det praktiseres. En observatør kan bare være til stede med pasientens eksplisitte tillatelse, og må ikke utføre noen del av behandlingen. Medlemmet må sørge for at pasienten ikke skal føle seg presset til å tillate en observatør å være til stede under behandlingen.

§9 Forskning

1. Dersom et medlem er involvert i forskning som omfatter pasienter, må det søkes godkjenning fra den aktuelle forskningsetiske komité. Det må også søkes godkjenning enten direkte gjennom Datatilsynet (konsesjon) eller Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD). Det må også inn- hentes samtykke fra pasienten dersom denne er involvert i forskningen, og fremfor alt må det sikres at forskningsformål ikke går utover omsorgen for pasienten.
2. Pasientens anonymitet må respekteres ved offentliggjøring av forskningsresultater. Dersom forsk- ningsresultatene ikke kan legges fram på en slik måte at pasienters identitet kan forbli anonym, må det innhentes skriftlig samtykke fra pasienten før resultater offentliggjøres. Dersom pasienten nekter å gi sitt samtykke til at forskningsresultatene kan offentliggjøres, må dette valget respekteres.

§ 10 Etisk råd

Rådets funksjon

1. Etisk råd er styrets rådgivende organ i spørsmål som gjelder yrkesetiske og kollegiale forhold. Etisk råd kan også ved eget tiltak ta opp problemstillinger av etisk art. Etisk råd kan utarbeide retningslinjer som utfyller og presiserer disse yrkesetiske regler. Etisk råd skal sørge for at medlemmene til enhver tid er godt orientert om yrkesetiske problemstillinger og de retningslinjer og råd som blir gitt i denne forbindelse.
2. Etisk råd skal behandle konflikter mellom kollegaer og klager fra pasienter om medlemmers yrkes faglige adferd. Etisk råd skal behandle alle spørsmål vedrørende overholdelse av foreningens yrkesetiske regler.

Rådets sammensetning

4. Etisk råd består av fem medlemmer og to varamedlemmer. Medlemmene velges for tre år om gangen.

Pasientskadeutvalget

5. I klagesaker der det blir reist spørsmål om medlemmets behandling har vært faglig forsvarlig, skal etisk råd legge saken frem for NAFOs pasientskadeutvalg og be om deres vurderinger av om medlemmet har opptrådt faglig forsvarlig eller ikke. Basert på konklusjoner fra pasientskade- utvalget skal etisk råd vurdere hvilke reaksjonsformer som skal benyttes overfor medlemmet.

Habilitet

6. Hvis et medlem av etisk råd er usikker på sin habilitet, må de øvrige medlemmene i etisk råd vurdere hvorvidt vedkommende er å betrakte som habil eller ikke. Konkluderer de med at vedkommende er inhabil, rykker vara opp.
7. Er det tvil fra en av partene i en klage- eller konfliktsak om noen av medlemmene i etisk råd er inhabil, skal styret avgjøre hvorvidt medlemmet av etisk råd er å betrakte som inhabil eller ikke.

§ 11 Behandling av klage- og konfliktsaker

Saksbehandling

1. Etisk råd behandler saker om overskridelse av yrkesetiske regler på bakgrunn av skriftlige opplysninger eller klager.
2. Etisk råd skal gi partene anledning til å opplyse saken og til å imøtegå de synspunkter som er anført.
3. Saksbehandlingen i etisk råd vil som hovedregel være skriftlig, og svarfristen skal normalt være 4 uker fra den dato nødvendig informasjon fra begge parter foreligger.
4. Dersom sakens art eller andre forhold tilsier det, kan etisk råd i samråd med styret sette en kortere svarfrist. Dette kan blant annet være aktuelt i saker der NAFOs omdømme kan bli skadet. Det aktuelle medlemmet må likevel gis anledning til å gjøre seg kjent med saken og forklare seg om saksforholdet med en rimelig frist.
5. Dersom sakens art eller andre forhold tilsier det, kan etisk råd ta initiativ til at det avholdes megling mellom partene. Begge parter, samt minimum to representanter fra etisk råd, skal være tilstede på en slik megling. Meglingen skal foregå for lukkede dører og er konfidensiell.
6. Et medlem kan også kreve å få redegjøre muntlig overfor etisk råd om et saksforhold. Hvis partene ønsker det, kan de for egen regning la seg bistå ved jurist/fullmektig.
7. Avgjørelser i etisk råd treffes ved simpelt flertall, med unntak av saker vedrørende suspensjon eller eksklusjon. Slike avgjørelser må fattes enstemmig.
8. Både den som har klaget og den påklagede, skal skriftlig og uten opphold orienteres om utfallet av saken og den beslutning etisk råd har fattet. Begge parter må samtidig gjøres oppmerksom på ankemulighetene, jf. § 13.

Reaksjonsformer

9. Etisk råd kan treffe beslutning om irettesettelse av et medlem for manglende overholdelse av etiske regler.
10. Etisk råd kan pålegge medlemmer å endre rutiner i sin praksis.
11. Etisk råd kan også pålegge et medlem å ta kurs eller på annen måte tilegne seg kunnskap som etisk råd gjennom en klagesak er blitt gjort oppmerksomme på at medlemmet mangler.
12. Etisk råd kan treffe beslutning om suspensjon eller eksklusjon.

§ 12 Suspensjon og eksklusjon

1. Etisk råd kan suspendere eller ekskludere ethvert medlem som i vesentlig grad opptrer i strid med foreningens vedtekter og/eller yrkesetiske regler, og/eller vedtak fattet av foreningens organer. Det samme gjelder hvis et medlem opptrer på en måte som er grovt illojalt og til skade for foreningen og/eller foreningens medlemmer. Slike saker behandles i overensstemmelse med foreningens yrkesetiske regler, jf. § 11.

2. I saker der etisk råd i samråd med styret har fattet beslutning om at en sak har hastekarakter, kan representanter fra styret møte i etisk råd.
3. Vedtak om suspensjon skal være begrenset i tid til ett år, men etisk råd kan forlenge perioden med ytterligere ett år hvis det anses nødvendig for å beskytte offentligheten.
4. Suspensjonsvedtak kan også fattes hvis etisk råd i samråd med styret finner det nødvendig av hensyn til foreningens omdømme som et midlertidig tiltak, før eksklusjonsvedtak kan besluttet. Suspensjon kan tre i kraft umiddelbart.
5. Et eksklusjonsvedtak kan ikke tre i kraft før ankefristen for vedtaket har utløpt. Et ekskludert medlem kan søke om nytt medlemskap etter ett år. Etisk råds vedtak om å godkjenne en slik søknad må være enstemmig. Etter godkjenning fra etisk råd må det tidligere medlemmet gjennomføre NAFOs opptaksprosedyre som om han aldri hadde vært medlem.
6. NAFOs sekretariat kan suspendere medlemmer som skylder kontingent for ett år, jf. vedtektene §7. Dette gjøres ved årets slutt. For å bli medlem igjen, må det som skyldes i medlemskontingent først innbetales.

§13 Anke av vedtak fattet av etisk råd

1. Avgjørelser av etisk råd kan påklages. Klage på avgjørelser i etisk råd skal være skriftlig og sendes etisk råd innen 4 uker etter at beslutningen ble meddelt medlemmet.
2. Etisk råd skal så raskt som mulig, senest innen 2 uker, oversende klagen med eventuelle kommentarer til styret, som er NAFOs ankeorgan i slike saker.
3. Styret har deretter 4 ukers frist til å behandle ankesaken. Som ankeinstans har styret fullmakt til å ta en hvilken som helst avgjørelse som etisk råd hadde myndighet til å ta, jf §§ 11 og 12, og straffer kan økes så vel som reduseres.
4. Styrets avgjørelse meddeles skriftlig og uten opphold til både den som anker og etisk råd.

 NAFO | Norsk akupunkturforening

14. mars

2009

Norsk akupunkturforening (NAFO), Kongensgate 12, 0153 Oslo